[2019] 17 S.C.R. 1013

ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂਨੀਕੋਰਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9237)

ਦਸੰਬਰ 6, 2019

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਈ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 – ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2004 – ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2007 – ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ, ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਫ਼ਤ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਡਿਊਟੀ (NCCD) ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ NCCD, ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ: ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 09.09.2003 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ 1944 ਦੀ ਧਾਰਾ 5A ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, 1957 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ 1978 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ NCCD ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ 2004 ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ - ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ 2004 ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ

ਉਪਕਰ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਵਾਲੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਹੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੀਟਾ ਟੈਕਸਟਾਈਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਜੱਜ ਸਨ- ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ ਕਿ: 1. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 9.9.2003 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 1944 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5A ਤਹਿਤ 1957 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ 1978 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਬਾਰੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਸੀਮਤ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ NCCD ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ 2004 ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਧਿਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਡਿਊਟੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਐਕਟ 2004 ਅਤੇ 2007 ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। NCCD, ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਵਾਧੂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਿਤੀ 9.9.2003 ਦੀ ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। 2004

ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 126 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਪਕਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। 1944 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਰਿਫੰਡ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਛੋਟ ਸਿਰਫ NCCD, ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ, ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਉਕਤ ਸਰੋਤ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਵਾਲੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੀਟਾ ਟੈਕਸਟਾਈਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 40] [1045-H; 1046-A-E]

XXXXXX

2. ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ 2004 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ 2011 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕੂਲਰ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਸ.ਆਰ.ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਰਨ ਕਿ ਕੋਈ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ,

ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ, ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਿਊਟੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ। ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ NCCD, ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ, ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਉਪਕਰ ਨੂੰ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 41] [1046-F-H; 1047-A-B]

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂਨੀਕੋਰਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 1015

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ **(1986) 4 SCC 66: [1986] 3 SCR 587;** ਰੀਟਾ ਟੈਕਸਟਾਈਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ **(1986) SCC Supp. 557** ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਐਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁਹਾਟੀ, **(2018) 1 SCC 105: [2017] 11 SCR 43;** ਬਜਾਜ ਆਟੋ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, **(2019) SCC ਆਨਲਾਈਨ SC 421, 27.3.2019 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। [2019] 5 ਪੈਮਾਨਾ 325 - ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੁਆਰਾ।**

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਕੋਰਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ **(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7432), 19.9.2019 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।** **(2019) 10 SCC 575;** ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਾਂਸਵਾੜਾ ਸਿੰਟੈਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, **(2007) SCC ਆਨਲਾਈਨ Raj. 365;** ਮਹਾਨਗਰ ਰੇਲਵੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1994) Suppl. 1 SCC 609;** ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਨ ਆਦਿਮ ਜਮਾਤ ਮੰਡਲ, **AIR 2006 SC 3446: [2006] 2 SCR 1142;** ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2016) 15 SCC 289;** ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2009) 15 SCC 458: [2009] 12 SCR 978;** ਦਸ਼ਰਥ ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌੜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ **(2014) 9 SCC 129; [2014] 11 SCR 921;** ਦਾਊਦੀ ਬੋਹਰਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ **ਹੋਰ (2005) 2 SCC 673: [2004] 6 Suppl. SCR 1054 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**।

XXXXXX

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
[2017] 11 SCR 43	ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੁਆਰਾ	ਪੈਰਾ 13
[2019] 5 SCALE 325	ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੁਆਰਾ	ਪੈਰਾ 13

(2019) 10 SCC 575	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 14
[1986] 3 SCR 587	ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 28
(1986) SCC Supp. 557	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 38
(1994) Suppl. 1 SCC 609	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 42
[2006] 2 SCR 1142	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 42
(2016) 15 SCC 289	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 42
[2009] 12 SCR 978	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 42
[2014] 11 SCR 92	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 42
[2004] 6 Suppl. SCR 1054	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 42

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9237.

2007 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 24 ਵਿੱਚ ਗੰਗਟੋਕ ਵਿਖੇ ਸਿੱਕਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 11.05.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9238.

ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਧਰੁਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਡਾ. ਅਸ਼ੋਕ ਸਰਾਫ, ਨਕੁਲ ਦੀਵਾਨ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਕੇ. ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਐਸ. ਗਣੇਸ਼, ਤਰੁਣ ਗੁਲਾਟੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਸ਼ਾ ਬਾਗਚੀ, ਰੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਅਰੁਣਾ ਗੁਪਤਾ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਗੁਪਤਾ, ਬੀ. ਕੇ. ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਪੀ. ਪਿੰਗਲੇ, ਗੰਗਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਮ. ਐਲ. ਲਾਹੋਟੀ, ਪਵਨ ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ, ਅੰਚਿਤ ਸ਼੍ਰੀਪਤ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਸ਼ੇਖਰ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਮੈਸਰਜ਼ ਏ. ਪੀ. ਐਂਡ ਜੇ. ਚੈਂਬਰਜ਼, ਕੌਸ਼ਿਕ ਚੌਧਰੀ, ਮੁਕੰਦ ਰਾਓ, ਪਵਨਸ਼੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਕੇ. ਜੇ. ਜੈਨ, ਮੈਸਰਜ਼ ਕੇ. ਜੇ. ਜੈਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਅਜਾਏ ਕੇ. ਰਾਏ, ਸ਼ਾਂਤਨੂ ਤਿਆਗੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੰਦਿਤਾ ਚੌਹਾਨ, ਰਵਿੰਦਰ ਨਿਝਵਾਨ, ਐਸ. ਐਸ. ਸ਼ਰਾਫ, ਰਾਹੁਲ ਨਾਰਾਇਣ, ਸ਼ਾਸ਼ਵਤ ਗੋਇਲ, ਅਜੇ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੱਲਿਕਾ ਜੋਸ਼ੀ, ਈਸ਼ਾਨ ਨਾਰਾਇਣ, ਰਾਜਨ ਨਾਰਾਇਣ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਵਿਤਾ ਝਾਅ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਾਤੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਿਕਾ ਜੈਨ, ਕੁਮਾਰ ਵਿਸਾਲਕ, ਉਦਿਤ ਜੈਨ, ਮਹਿਫੂਜ਼ ਏ. ਨਾਜ਼ਕੀ, ਰਾਣਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਵਿਵੇਕ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਕਾਂਕਸ਼ਾ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੁਵਦੀਪ ਰਾਏ, ਕਬੀਰ ਸ਼ੰਕਰ ਬੋਸ, ਸਤਰੋਪ ਦਾਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਲਿਮਾ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁੰਜਨ ਸਿੰਘ, ਕੇ. ਵੀ. ਮੋਹਨ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਸੁਮਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਦਿਵਿਆਂਸ਼ੂ ਗੁਪਤਾ,

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂਨੀਕੋਰਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 1017

ਰਾਕੇਸ਼ ਸਿਨਹਾ, ਪਾਰਥਾ ਸਿਲ, ਪਾਰਥਿਵ ਕੇ. ਗੋਸਵਾਮੀ, ਈਸ਼ਾਨ ਬਿਸ਼ਟ, ਵਿਵੇਕ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਲਕ ਮਹਾਜਨ, ਦੀਕਸ਼ਾ ਰਾਏ, ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰੁਣਾ ਮਾਥੁਰ, ਸੁਨੀਲ ਮੁਰਾਰਕਾ, ਕੁਨਾਲ ਚੈਟਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੈਤ੍ਰੇਈ ਬੈਨਰਜੀ, ਸੁਪਰਤਿਕ ਸਰਕਾਰ, ਵੀ. ਲਕਸ਼ਮੀਕੁਮਾਰਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਰਨਿਆ ਲਕਸ਼ਮੀਕੁਮਾਰਨ, ਆਦਿੱਤਿਆ

ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇਸ਼ਿਤਾ ਮਾਥੁਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪੇਕਸ਼ਾ ਮਹਿਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੋਨਿਕਾ ਕਸਤੂਰੀ, ਆਰ. ਪਾਰਥਸਾਰਥੀ, ਕਸ਼ਿਤਿਜ ਵੈਭਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੀਨਾ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੀਨਾ ਤਕਵੀ, ਆਰ. ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ, ਸਿਧਾਰਥ ਬਾਵਾ, ਸ਼ਿਆਮਲ ਆਨੰਦ, ਮਯੰਕ ਖਿਰਸਾਗਰ, ਨਿਖਿਲ ਸਿੰਘਵੀ, ਮੋਹਿਤ ਸੇਠ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਦੂਬੇ, ਓਭੀਰੂਪ ਘੋਸ਼, ਮੈਸਰਜ਼ ਲੀਗਲ ਆਪਸ਼ਨ, ਗੌਰਵ ਜੁਨੇਜਾ, ਆਯੁਸ਼ ਜੈਨ, ਮੈਸਰਜ਼ ਖੈਤਾਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਵੀ. ਕੇ. ਸਿਧਾਰਥਨ, ਰਮੇਂਦਰ ਲਾਲ ਆਡੀ, ਬੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਮੈਸਰਜ਼ ਅਰਪੂਥਮ ਅਰੁਣਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਸੱਤਿਆ ਮਿੱਤਰਾ, ਮੈਸਰਜ਼ ਹੇਮੰਤਿਕਾ ਵਾਹੀ, ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.

1. ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ (Leave granted)

2. ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਇਸ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ, ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਫ਼ਤ ਸੰਕਟਡਿਊਟੀ (NCCD) ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਪੀਲਾਂ ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀਆਂ ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3. ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 24.12.1997 ਦੇ ਦਫਤਰੀ ਮੰਗ-ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਛੋਟ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਯੂਨਿਟ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸਥਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਿੱਕਮ ਸਰਕਾਰ

ਨੇ ਮਿਤੀ 17.2.2003 ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੇ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਸਿੱਕਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੇ।

4. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 9.9.2003 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਿੱਕਮ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇਕਾਈ ਤੋਂ ਕਲੀਅਰ ਕੀਤੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦਾਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਿੱਜੀ ਲੇਜਰ ਖਾਤੇ (PLA) ਜਾਂ ਚਾਲੂ ਖਾਤੇ ਰਾਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਨਕਦ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਛੋਟ ਯੋਜਨਾ ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦ 'ਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਜਾਂ ਰੀ-ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ।

XXXXXX

5. ਯੂਨੀਕੋਰਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਯੋਗ ਵਸਤੂ "ਇੰਡੀਅਨ ਮਾਊਥ ਫਰੈਸ਼ਨਰ" ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ 2006 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜੂਨ 2006 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਅਤੇ ਕਲੀਅਰ ਕੀਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਮਾਊਥ ਫਰੈਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਮਾਂ/ਨਾਮਕਰਨਾਂ ਅਤੇ ਦਰਾਂ ਤਹਿਤ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਵਸੂਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ:

a. ਮੂਲ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ @ 37.5% ਮੁੱਲ ਕਰਨ ਲਈ;

b. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਫ਼ਤ ਸੰਕਟਕਾਲੀ ਡਿਊਟੀ (NCCD) @ 23% ਮੁੱਲ ਕਰਨ ਲਈ (ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ);

c. ਵਧੀਕ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ (ਪਾਨ ਮਸਾਲਾ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਉਤਪਾਦ) @ 5.5% ਮੁੱਲ ਕਰਨ ਲਈ (ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2005 ਦੀ ਧਾਰਾ 85 ਤਹਿਤ); ਅਤੇ

d. ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ @ 2% ਮੁੱਲ ਕਰਨ ਲਈ (ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2004 ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਦੇ ਤਹਿਤ) ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 68% ਮੁੱਲ ਕਰਨ ਲਈ।

7. ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 71/2003-CE ਮਿਤੀ 9.9.2003 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਡਿਊਟੀਆਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਿਫੰਡ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਆਬਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੁਬਾਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ।

8. ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 2.1.2007 ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜੁਲਾਈ, 2006 ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ, 2006 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ NCCD ਦੀ ਰਕਮ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਕਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 2.1.2007 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। 4.7.2007 ਨੂੰ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11-A ਤਹਿਤ ਰਕਮ ਕਿਉਂ ਨਾ ਵਸੂਲੀ ਜਾਵੇ।

XXXXXX

9. ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 71/2003-CE ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 21/2007 ਦੁਆਰਾ 25.4.2007 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੈਰਿਫ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XXI ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਾਨ ਮਸਾਲਾ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਾਨ ਮਸਾਲੇ 'ਤੇ ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 21/2007 ਮਿਤੀ 25.4.2007 ਰਾਹੀਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 2007 ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 22 ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 11.5.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ 2007 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 22 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਭਾਵ

27.6.2006 ਲਈ ਪਾਨ ਮਸਾਲੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

10. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਧੂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ 14 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਾਅਵੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸ ਵੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 71/2003-CE ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਗੰਗਟੋਕ ਵਿਖੇ ਸਿੱਕਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2007 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 24 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ" ਛੋਟ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ NCCD, ਵਾਧੂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ (ਪਾਨ ਮਸਾਲਾ) ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 71/2003-CE ਭਾਰਤ ਸੰਘ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਅਤੇ ਸਿੱਕਮ ਰਾਜ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4) ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

11. ਮਿਤੀ 27.3.2008 ਅਤੇ 10.6.2008 ਦੀਆਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਲਾਭ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2008 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 11 ਰਾਹੀਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 15.11.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

12. ਫੈਰੋ ਸਿਲੀਕਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਕਸ਼ੈ ਇਸਪਾਤ ਅਤੇ ਫੇਰੋ ਅਲਾਇਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ ਹੋਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ 11.3.2004 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮ 2002 ਤਹਿਤ ਸਥਾਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2004 ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਦੇ ਅਧਿਆਇ VI ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਗਸਤ 2004 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2006 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨੇ 1.4.2006 ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦਾ ਰੀ-ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 12.9.2006 ਨੂੰ, ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਗਸਤ, 2006 ਲਈ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਸਮੇਤ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਗਸਤ, 2006 ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ, 2006 ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਚੂਕ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 31.10.2006 ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2004 ਦੀ ਧਾਰਾ 91 (3) ਤਹਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਭੇਜਿਆ; ਹਾਲਾਂਕਿ, 6.12.2006 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 19.12.2006 ਨੂੰ ਅਗਸਤ, 2004 ਤੋਂ ਮਾਰਚ, 2006 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਮਾਰਚ 2007 ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2007 ਦੀ ਧਾਰਾ 126 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2007 ਦੀ ਧਾਰਾ 128 (1) ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪਕਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਗਲੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2007 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 24 ਅਤੇ NCCD ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ, ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਕ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ

ਨੰਬਰ 71/2003-CE ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

XXXXXX

13. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ NCCD, ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਗਲਤ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਐਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁਹਾਟੀ, (2018) 1 SCC 105 ਅਤੇ ਬਜਾਜ ਆਟੋ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2019 SCC ਆਨਲਾਈਨ SC 421 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ 27.3.2019 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2004 ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਅਤੇ 93 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2007 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ NCCD ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ('1944 ਦਾ ਐਕਟ') ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1944 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਰਿਫੰਡ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ 10.8.2004 ਅਤੇ 8.4.2011 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕੂਲਰਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

14. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। 9.9.2003 ਤੋਂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਤੀ 25.4.2007 ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਗਰਟ, ਸਿਗਾਰ ਅਤੇ ਗੁਟਖਾ ਸਮੇਤ ਤੰਬਾਕੂ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਤੀ 25.4.2007 ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਕੋਰਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7432) ਵਿੱਚ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 19.9.2019 ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਦੋਂ ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ NCCD, ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉੱਪਰ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਵੱਖਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਸੀ। ਉਹ ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ।

15. ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤਾਂ ਬਾਰੇ 24.12.1997 ਦੇ ਦਫਤਰੀ ਮੰਗ-

ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਗਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅਤੇ IIDCs ਜ਼ਰੀਏ ਕੁੱਲ ਕਰ ਮੁਕਤ ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਗੀਆਂ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦਾ ਲਾਭ ਸਿੱਕਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 17.2.2003 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਗਏ:

XXXXXX

"i) ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ (IIDCs) ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਸਟੇਟਾਂ, ਨਿਰਯਾਤ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਜ਼ੋਨਾਂ, ਫੂਡ ਪਾਰਕਾਂ, ਆਈ.ਟੀ. ਪਾਰਕਾਂ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਸਟੇਟਾਂ, ਨਿਰਯਾਤ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਜ਼ੋਨਾਂ, ਫੂਡ ਪਾਰਕਾਂ, ਆਈ.ਟੀ. ਪਾਰਕਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਵੇਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 100% (ਸੌ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਥਰਸਟ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਲੱਗ-2 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖੇਤਰੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰੇ ਸਿੱਕਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।"

17. ਸਰਕਾਰ ਨੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ 100 ਫੀਸਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ

9.9.2003 ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 71/2003 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ) ਐਕਟ, 1957 ('1957 ਦਾ ਐਕਟ') ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ (ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਵਸਤਾਂ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (3) ਦੀ ਧਾਰਾ 5A (1) ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ (ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਵਸਤਾਂ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (3) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 1978 ('1978 ਦਾ ਐਕਟ'), ਸਿੱਕਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਲੱਗ 1 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਸਤੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇੱਥੇ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 71/2003 - ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 (1944 ਦਾ 1) ਦੀ ਧਾਰਾ 5A ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਆਬਕਾਰੀ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ) ਐਕਟ, 1957 (1957 ਦਾ 58) ਐਕਟ, 1957 (1957 ਦਾ 58) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ (ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਵਸਤਾਂ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, 1978 (1978 ਦਾ 40) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 (1986 ਦਾ 5) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਨੁਲੱਗ 1 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਰਕ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈ ਤੋਂ ਕਲੀਅਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ

ਜਾਂ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸਿੱਕਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਇੱਥੇ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਅਨੁਲੱਗ- II ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਿਯਮ, 2002 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂਨੀਕੋਰਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 1023

18. ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਦੀ ਧਾਰਾ 136 NCCD ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 136 ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"136. (1) ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸੰਘ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਫ਼ਤ ਸੰਕਟਕਾਲੀ ਡਿਊਟੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਫ਼ਤ ਡਿਊਟੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਫ਼ਤ ਡਿਊਟੀ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 (1944 ਦਾ 1) ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗੀ।

(3) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 (1944 ਦਾ 1) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਫ਼ਤ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

19. ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2004 ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਮਿਤੀ 10.9.2004 ਰਾਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾਵਾਂ 91 ਅਤੇ 93 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

XXXXXX

"91. ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ- (1) ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (11) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਘ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਾਧੂ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਉਪਕਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਵਵਿਆਪੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(2) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਢੁਕਵੇਂ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 2 ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (11) ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮਝੇ।

***

93. ਆਬਕਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ- (1) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 (1986 ਦਾ 5) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 81 ਅਧੀਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ, ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਆਬਕਾਰੀ ਦਾ ਡਿਊਟੀ ਹੋਵੇਗਾ (ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ, ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ (ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡਿਊਟੀ ਸਮੇਤ ਪਰ ਆਬਕਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਦੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ) ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, 1944 (1944 ਦਾ 1) ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ।

(2) ਆਬਕਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 (1944 ਦਾ 1) ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਰਤੱਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 (1944 ਦਾ 1) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਅਤੇ

ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਆਬਕਾਰੀ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, 1944 ਜਾਂ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

20. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2007 ਦੀ ਧਾਰਾ 126 ਅਤੇ 128 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ 1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

XXXXXX

"126. (1) ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (12) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਘ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਾਧੂ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਉਪਕਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ , ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਉਚਿਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (12) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ

ਉਪਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

XXXXXX XXXXXX XXXXXX XXXXXX

128. (1) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 126 ਅਧੀਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ, ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਹੋਵੇਗੀ (ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ (ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡਿਊਟੀ ਸਮੇਤ ਪਰ ਵਿੱਤ (ਨੰਬਰ 2) ਐਕਟ, 2004 ਦੀ ਧਾਰਾ 93 ਅਧੀਨ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਦੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ) ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ।

(2) ਆਬਕਾਰੀ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਰਤੱਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤ (ਨੰਬਰ 2) ਐਕਟ, 1944 ਦੀ ਧਾਰਾ 93 ਅਧੀਨ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਹੋਵੇਗਾ।

XXXXXX

(3) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਆਬਕਾਰੀ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, 1944 ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

21. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 71/2003 ਮਿਤੀ 9.9.2003 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟ ਸਿਰਫ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮੁੱਢਲੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ, 1957 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ 1978 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿੱਤ ਐਕਟਾਂ ਨੇ ਇਹ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਮਿਤੀ 17.2.2003 ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਛੋਟ NCCD, ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ 2001, 2004 ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

22. ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਈ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਛੋਟ ਕਦੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕੀ 9.9.2003 ਨੂੰ ਸਿੱਕਮ ਰਾਜ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ 1944 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ

ਮੁੱਢਲੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ, 1957 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ 1978 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ 9.9.2003 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ 2001, 2004 ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਉਪਕਰ/ਡਿਊਟੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

23. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਉਪਕਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਿਫੰਡ ਅਤੇ ਛੋਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿੱਤ ਐਕਟਾਂ 2001, 2004 ਅਤੇ 2007 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਏ ਹਨ, 1944 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। ਇਸ ਲਈ ਐਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਅਤੇ ਬਜਾਜ ਆਟੋ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

24. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਲਈ 1997 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 9.9.2003 ਨੂੰ ਸਿੱਕਮ ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਲਾਭ 1944, 1957 ਅਤੇ 1978 ਦੇ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮੁੱਢਲੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਨ। ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਗਏ NCCD ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਦੋਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ 2004 ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ।

XXXXXX

25. ਐਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 2004 ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਮਿਤੀ 1.4.2007 ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 25.4.2007 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਐਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ:

"4. ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਸਮੇਤ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਲਈ 1-4-2007 ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵਣਜ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਵਿਭਾਗ), ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਵੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 100% ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਛੋਟ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਉਕਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 25-4-2007 ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 20/2007-Ex. ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ) ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (3) ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ (ਕੱਪੜਾ ਵਸਤਾਂ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (3) ਦੇ ਨਾਲ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀਆਂ (ਕੱਪੜਾ ਵਸਤਾਂ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (3) ਅਧੀਨ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ

ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, 1978 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਕਲੀਅਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ। ਉਕਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਕ ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਿਯਮ, 2004 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

5. ਇਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਪੈਰਿਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

"ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ: 20/2007-CE ਮਿਤੀ 25-4-2007

ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ - ਅਸਾਮ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ, ਮਣੀਪੁਰ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਿੱਕਮ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

XXXXXX

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 (1944 ਦਾ 1) ਦੀ ਧਾਰਾ 5-A ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 (1986 ਦਾ 5) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਜਾਂ ਮੇਘਾਲਿਆ ਜਾਂ ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਜਾਂ ਮਨੀਪੁਰ ਜਾਂ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਜਾਂ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਿੱਕਮ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ

ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਇੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਿਯਮਾਂ, 2004 ਤਹਿਤ ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

2. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਇਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ, ਇਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਛੋਟ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ, ਨਿਰਮਾਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਕਲੀਅਰ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਉਪਲਬਧ ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

3. ਇਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਛੋਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਰਥਾਤ:-

(a) ਨਿਰਮਾਤਾ ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਿਯਮ, 2004 ਅਧੀਨ ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 7 ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਅਧੀਨ ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਿਯਮ, 2004 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(b) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਤਸਦੀਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 15 ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਿਯਮ, 2004 ਅਧੀਨ ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਛੋਟ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਰਿਫੰਡ ਇਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਨਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ;

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂਨੀਕੋਰਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 1029

(c) ਜੇ ਤਸਦੀਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 15 ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਰਕਮ ਨਾਲ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਗਲੇ ਰਿਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਐਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"17. ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ CESTAT ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਉਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਇਕ ਬੈਂਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਬਾਰੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਰਕੂਲਰ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ ਮਿਤੀ 10-8-2004 ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ), ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਵਿਸ਼ਾ: ਆਬਕਾਰੀ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਫੀਲਡ ਫਾਰਮੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ- ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ।

XXXXXX

ਹੇਠਾਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਬਜਟ 2004 ਦੀਆਂ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਪਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਬਕਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ

ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰੀ ਫੋਰਮੇਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ/ਹਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਠਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ਮੁੱਦਾ (1): ਕੀ ਉਪਕਰ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਉਪਕਰ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਣਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ: ਆਬਕਾਰੀ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕਰ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਕਰ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਉਪਕਰ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮੁੱਦਾ (2): ਕੀ ਉਹ ਵਸਤੂਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ/ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ/ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਿਣਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਂਡ ਅਧੀਨ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨਾ) ਉਪਕਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ।

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ: ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਆਬਕਾਰੀ/ਕਸਟਮ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ (ਕਸਟਮ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਡਿਊਟੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਂਟੀ-ਡੰਪਿੰਗ ਡਿਊਟੀ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਊਟੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਦੇ ਕੁੱਲ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜ਼ੀਰੋ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਲਾਗਤ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਂਡ ਦੇ

ਤਹਿਤ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਿਣਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ (ਕਸਟਮਜ਼) ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ D.O. ਨੰਬਰ 605/54/2004- DBK ਮਿਤੀ 21-7-2004 ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ)"

ਮਿਤੀ 10.8.2004 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ, ਮੈਂਬਰ (ਕਸਟਮਜ਼) ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 8.4.2011 ਨੂੰ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

26. ਐਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

“21. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਕ ਪਹਿਲੂ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੁਦ ਇਹ ਰੁਖ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪੂਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਥੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

22. ਫਿਰ ਵੀ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵਧੇਰੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਵੀ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਵਿੱਤ (ਨੰਬਰ 2) ਐਕਟ, 2004 ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਤੋਂ 93 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਵਾਧੂ ਖਰਚਾ ਹੈ ਜੋ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 93 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ" 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ @ 2% ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 93 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀਆਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਬਕਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ

ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਵਾਧੂ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ 'ਤੇ @ 2% ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ @ 2% ਦੀ ਗਣਨਾ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੇ ਕੁੱਲ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ. ਜਦੋਂ ਮੁੱਢਲੀ ਡਿਊਟੀ ਹੀ ਨਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

***

XXXXXX

24. ਅਸੀਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਸੀਂ CCE ਬਨਾਮ ਟੈਲਕੋ (1997) 5 SCC 275 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਦਾ ਉਪਕਰ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕਰਨ ਲਈ "ਮੁੱਲ" ਦਾ @ 1/8 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਉਪਕਰ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੇ 1/8 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੁੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਉਪਕਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਹੋਵੇ। ਇਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਜੋ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ @ 2% ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਹੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

27. ਬਜਾਜ ਆਟੋ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਦਾਰਿਆਂ 'ਤੇ NCCD, ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ 1944 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਤੋਂ ਉੱਠਿਆ; ਮਿਤੀ 7.1.2003 ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਫਤਰੀ ਯਾਦ-ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਲਈ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਿੱਧੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 5A ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਮਿਤੀ 10.6.2003 ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਜਨਰਲ ਛੋਟ ਨੰਬਰ 41

ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਰਕ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਸਟੇਟ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5A ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, 1944 (1944 ਦਾ 1) ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ) ਐਕਟ, 1957 (1957 ਦਾ 58) ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਵਾਧੂ ਕਰਤੱਵਾਂ (ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਕੱਪੜਾ ਵਸਤਾਂ) ਐਕਟ, 1978 (1978 ਦਾ 40) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 (1986 ਦਾ 5) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਲੱਗ-1 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ

ਨਿਰਯਾਤ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਰਕ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਸਟੇਟ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ [ਅਨੁਬੰਧ-II ਅਤੇ ਅਨੁਬੰਧ -3] ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂਨੀਕੋਰਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 1033

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਾਂਸਵਾੜਾ ਸਿੰਟੈਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 2007 SCC ਆਨਲਾਈਨ Raj. 365, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ 2004 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"21. ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਢਲਾ ਤਰਕ ਤਿੰਨ ਸੈੱਸਾਂ, ਅਰਥਾਤ, NCCD ਲਈ ਆਮ ਹੈ; ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ। ਇਹ ਹੋਰ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਵਾਧੂ ਖਰਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਐਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕਾਰਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ NCCD ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ

ਬਜਾਏ ਉਤਪਾਦ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਆਬਕਾਰੀ ਛੋਟ ਵਾਲੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ NCCD ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫਰਕ ਪਵੇਗਾ।

22. ਐਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ NCCD ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਲਈ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਉਣ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

23. ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਾਂਸਵਾੜਾ ਸਿੰਟੈਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ। ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਖਰਚੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਜੋਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। NCCD ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਉਹੀ ਸ਼ੈਲੀ ਰੱਖਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਤ ਕਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਖਰਚੇ ਜੋੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। NCCD ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਬਲਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਤਪਾਦ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ NCCD, ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਤਪਾਦ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜੋ ਵੀ ਤਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, NCCD, ਜੋ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵੱਖਰਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟ "ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ

ਪੂਰੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ" ਤੋਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਛੋਟ ਖੁਦ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹੈ।

XXXXXX

24. ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ NCCD ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

28. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਮੰਦਭਾਗੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ, (1986) 4 SCC 66 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਫੈਸਲਾ, ਜੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

29. ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 8(1) ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਮਿਤੀ 1.8.1974 ਅਤੇ 1.3.1981 ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਆਬਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਇਕ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 'ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ' ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ,1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਮੁੱਢਲੀ ਡਿਊਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿੱਤ ਬਿੱਲਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ,1957 ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

30. ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸੀ, ਕਿਹੜਾ ਉਤਪਾਦ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ 'ਡਿਊਟੀ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 2 (ਵੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਡਿਊਟੀ"। ਇਹ ਛੋਟ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਬਕਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਿਤੀ 1.8.1974 ਦਾ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“3.....

ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 123/74- C.E. ਮਿਤੀ 1 ਅਗਸਤ, 1974

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 (1944 ਦਾ 1) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 16 ਦੀ ਉਪ-ਵਸਤੂ (1) ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨਾਂ ਲਈ ਟਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਇੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 55 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

ਇਹ ਅਧਿਸੂਚਨਾ 1944 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 55 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੁੱਲ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਧ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਛੋਟ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਿਤੀ 1.3.1981 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਇੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਾਲਮ 5 ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਇੰਦਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।"

31. ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ 1963 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1971 ਤੱਕ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿੱਤ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟਾਇਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ 1972 ਤੋਂ 1978 ਤੱਕ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1978 ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀਆਂ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1979 ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"32. ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀਆਂ - (1) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਗਤ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

XXXXXX

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1), 31 ਮਾਰਚ, 1980 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਿਵਾਏ ਅਜਿਹੇ ਉਪਕਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ; ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਖੰਡ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 6, ਅਜਿਹੇ ਉਪਕਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਤੱਵ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਣਗੇ।

(4) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

32. ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਤ ਐਕਟ (ਆਂ) ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ। ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1979 ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਲਗਾਈ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਿਫੰਡ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ,

ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1979 ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

33. ਕਰਦਾਤਾ ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਿਤੀ 1.8.1974 ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਮੁੱਢਲੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬਲਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿੱਤ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ 'ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ' ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਚਾਹੇ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਵੰਬਰ 1979 ਤੋਂ ਅਕਤੂਬਰ 1982 ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ।

XXXXXX

34. ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਤੀ 1.8.1974 ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਵਿੱਤ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਬੈਂਚ

ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ 'ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਡਿਊਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿੱਤ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਡਿਊਟੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ, 1982 ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਅਜਿਹੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

35. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਮਿਤੀ 1.8.1974 ਅਤੇ 1.3.1981 ਦੀਆਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 'ਆਬਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਅਸਲ ਦਰਾਮਦ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

36. ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ ਨਿਯਮ 2(v) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਛੋਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ

ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸਥਾਰਤ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"6. ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 1 ਅਗਸਤ, 1974 ਅਤੇ 1 ਮਾਰਚ, 1981 ਦੀਆਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ "ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਹੀ ਆਯਾਤ ਕੀ ਹੈ? ਜੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ, 1982 ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮਿਤੀ 1 ਅਗਸਤ, 1974 ਅਤੇ 1 ਮਾਰਚ, 1981 ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 'ਆਬਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣ।

XXXXXX

7. ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭਾਗ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ 'ਡਿਊਟੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਖੰਡ (v) ਨੂੰ ਨਿਯਮ 8 (1) ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 8 (1) ਵਿੱਚ "ਆਬਕਾਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼" ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਿਯਮ 8 (1) ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਇੱਕੋ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਇਸੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ

ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 'ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ' ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ "ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ... ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ" ਜਾਂ "ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ..." ਜਾਂ “ਉਕਤ ਐਕਟ ਤਹਿਤ.....ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ” ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰ. CER-8(2)/55--C.E. ਮਿਤੀ 17 ਸਤੰਬਰ, 1955, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 255/77-C.E. ਮਿਤੀ 20 ਜੁਲਾਈ, 1977, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰ. CER-8(1)/55-C.E. ਮਿਤੀ 2 ਸਤੰਬਰ, 1955, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰ. CER-8(9)/55-C.E. ਮਿਤੀ 31 ਦਸੰਬਰ, 1955, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 95/61-C.E. ਮਿਤੀ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 23/55-C.E. ਮਿਤੀ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1955 ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਪਰ, ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਦੋ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ "ਆਬਕਾਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਿੱਧੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਤੱਵ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਡਿਊਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹੁਣ, ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਯਮ 8 (1) ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਹਰੇਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ, ਕੁੱਲ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ" ਵਜੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, "ਆਬਕਾਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼" ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕੋਈ ਅਸਧਾਰਨ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਈ ਵਾਰ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਭਰਪੂਰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਉਸੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਟੁਕੜੇ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਵਧੇਰੇ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਲਈ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਾ ਛੱਡਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜੋੜ ਸਕਦੇ। ਇੱਥੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਹੋਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਪਰ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ "ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ "ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਸਾਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਣਾ ਹੈ - ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਕੀ ਹੈ - ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨਿਯਮ 8 (1) ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 'ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮ 8(1) ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ - ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਖੰਡ (v) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ

ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸਥਾਰਤ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।"

37. ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ 1.8.1974 ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਟਾਇਰਾਂ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿੱਤ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ 1978 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 1944 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 8(1) ਤਹਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ:

"8. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵ 1 ਅਗਸਤ, 1974 ਨੂੰ, ਟਾਇਰਾਂ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 1978 ਤੋਂ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿੱਤ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਟਾਇਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 1 ਅਗਸਤ, 1974 ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ "ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ

ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਜੋਂ ਕਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਸੀ? ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯਮ 8(1) ਤਹਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ ਲਗਾ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ। ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਫਿਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂਨੀਕੋਰਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 1041

ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹੱਦ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਕਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ। ਜਦੋਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਵਿਚਾਰ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ

ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹੱਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਇਹ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਮੰਗ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਮੇਤ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਬੇਤੁਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਿਤੀ 1 ਅਗਸਤ, 1974 ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਛੋਟ ਦੇਣਾ ਸੀ।

38. ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1979 ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1944 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਰਿਫੰਡ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਉਹ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 1944 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਮਿਤੀ 1.8.1974 ਅਤੇ 1.3.1981 ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1979 ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ 1944 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 'ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਛੋਟ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਕਿਹੜੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮ, 1944 ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਛੋਟ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1979 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ:

"9. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਕਿ ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਖੰਡ (v) ਵਿੱਚ "ਡਿਊਟੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 8 (1) ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮਿਤੀ 1 ਅਗਸਤ, 1974 ਅਤੇ 1 ਮਾਰਚ, 1981 ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ "ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1979 ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ - ਹਰੇਕ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ - ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944

ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ 8 (1) ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 8 (1) ਤਹਿਤ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ 8(1) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਤੀ 1 ਅਗਸਤ, 1974 ਅਤੇ 1 ਮਾਰਚ, 1981 ਦੀਆਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। 1944 ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ "ਆਬਕਾਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂਨੀਕੋਰਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 1043

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯਮ 8 (1) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਖੰਡ (v) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 'ਡਿਊਟੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ

ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮ 8 (1) ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1979 ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਤ ਐਕਟਾਂ ਵਿਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਿਯਮ 8 (1) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 32 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਿਯਮ 8 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕਰੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਨਿਯਮ 8 (1) ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਤੱਵ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੇਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਹਵਾਲਾ ਨਿਯਮ 8 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 32 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਨਿਯਮ 8 (1) ਦੇ ਨਾਲ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਸਮੇਤ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮਿਤੀ 1 ਅਗਸਤ, 1978 ਦੇ ਨੰਬਰ 63/78 ਵਾਲੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਲਓ, ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਆਬਕਾਰੀ ਯੋਗ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਵਿੱਤ ਬਿੱਲ, 1978 ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਰੋਤ "ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਹੈ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਬਿੱਲ,

1978 ਦੇ ਖੰਡ 37 ਦੇ ਉਪ-ਖੰਡ (5) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ"। ਇਸ ਲਈ ਮਿਤੀ 1 ਮਾਰਚ, 1979 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 29/79 ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਨਿਰਮਿਤ ਤੰਬਾਕੂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ) ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ "ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ, 1944 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਹੈ, ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਆਬਕਾਰੀ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ) ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। "

XXXXXX

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਕਈ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਰੋਤ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ

ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਛੋਟ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "

ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਕਦੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਇਹ ਵੱਖਰੇ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"10. ਅਸੀਂ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 8 ਨਵੰਬਰ, 1967 ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 249/67 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਲਈ ਟਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਆਈਟਮ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ, ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਡਿਊਟੀ ਤੱਕ ਵੀ ਵਧਾ

ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ "ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਆਈਟਮ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ" ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹੱਦ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ”

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂਨੀਕੋਰਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.] 1045

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰੀਟਾ ਟੈਕਸਟਾਈਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 1986 SCC 557 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

39. ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮ, 1944 ਦਾ ਨਿਯਮ 8 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਯੋਗ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 8 ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਇੱਥੇ ਹੈ:

"8. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ (1) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਛੋਟ (ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ) ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ) ਜੋ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

(2) ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਬੋਰਡ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਅਸਾਧਾਰਣ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਯੋਗ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

'ਡਿਊਟੀ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 2 (v) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਹੈ।

XXXXXX

40. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 9.9.2003 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 1944 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5A ਤਹਿਤ 1957 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ 1978 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਬਾਰੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਸੀਮਤ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ NCCD ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ 2004 ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਧਿਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਡਿਊਟੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਐਕਟ 2004 ਅਤੇ 2007 ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। NCCD, ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਵਾਧੂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਿਤੀ 9.9.2003 ਦੀ ਛੋਟ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। 2004 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 126 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਪਕਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। 1944 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਰਿਫੰਡ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਛੋਟ ਸਿਰਫ NCCD, ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ, ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਉਕਤ ਸਰੋਤ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਵਾਲੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੀਟਾ ਟੈਕਸਟਾਈਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

41. ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ 2004 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ 2011 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕੂਲਰ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਸ.ਆਰ.ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਕਾਰਨ ਕਿ ਕੋਈ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ, ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਿਊਟੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ। ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ NCCD, ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ, ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਉਪਕਰ ਨੂੰ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

XXXXXX

42. ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਛੋਟੇ ਬੈਂਚ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਨਗਰ ਰੇਲਵੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1994), Suppl. 1 SCC 609, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਨ ਆਦਿਮ ਜਮਾਤ ਮੰਡਲ, AIR 2006 SC 3446 ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 15 SCC 289. ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ (2009), 15 SCC 458, ਦਸ਼ਰਥ ਰੂਪਸਿੰਘ ਰਾਠੌੜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2014), 9 SCC 129, ਅਤੇ ਦਾਊਦੀ ਬੋਹਰਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2005) 2 SCC 673 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਬੈਂਚ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

43. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਬਜਾਜ ਆਟੋ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਮੋਦੀ ਰਬੜ (supra) ਅਤੇ ਰੀਟਾ ਟੈਕਸਟਾਈਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਬਜਾਜ ਆਟੋ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹਨ। ਮੋਦੀ ਰਬੜ (supra) ਅਤੇ ਰੀਟਾ ਟੈਕਸਟਾਈਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (supra) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹੋਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

44. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਖ਼ਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi